

ГАИ ийг үнэнээр

ПОЛИЦИЯ УРАТЫТА ТУОХХАНЫЙ?

Бары бэлэртит курдук, бу дьыал кудун тутар 1 күнүттөн Россияйк милиция "полиция" диир тыгыз уларытылыына. Полиция милицияттан туох уратылаахый? Туох хаччак, туохха көнүл буюсура күүтүлүрүй? Ити ыйытыылар обществоныи эрз буолбаска, туустык үлэһиттэри эмээ доһутуулар. "Полиция туһунан" сокуон бу структур а не хоһоонутар, үлэтин форматытар, улахас уларытыылары киллэрбөт. Сокуон көчү полицейскай эбэһин бһнүр, барышка балаһыаншытыгир уларытыылары ыйар. Он курдук, полиция үлэтин сүрүө обществонай санаада тирэтири уонна обществонай кытта аһаҕастык үлэһини буолуохтаах. Бэлэртээн эттэххэ, бэлэртэн полиция сотруднистар "полицейскай" диин уларытыллар, өссө ди эрдэ. Онуоха хас бһнүрдүн сотрудни аһал аттестацияны барара күүтүлүр. Омон улахас уларытыыи инибитигэр күүтүр.

РФ ИС дэвдэлдэ министрствота конъюргэ гэмдэлснэгтэ "Полиция туһунан" Федеральнай союон туһунан номо айбылалыг таһаарда. Ошво этиллэриин, союон 5-с метабилэтын 5-с чааһлан гэмдэлснэгтэ полицейскийга айбылалыхаа эбхтэр этигэххэ буолларна, полицейский бэйэтэ дуоһунаһын, чыынын, араспааныатын этигэхтэххэ, гэмдэлснэгтэ этигэти боһроһомлохтук этигэхтэххэ, бэйэтэ боломуочууатын кыаһынан комону онорукснэххэ эбхтэр чогуу аһамыт сотрудиһаа утаарыахтаах. Оттон полицейский гэмдэлснэгтэ наадалаах буолларна, эмээ дуоһунаһын, чыынын, араспааныатын ааттыахтаах, даһабырынаныатын көрдөрүөхтэххэ, ол кэһи бийрде наадалаах этигэхтэххэ. Сотрудиһаа гэмдэлснэгтэ өбдүүрүн курдук этигэри, хамсыһыстары онорукснэххэ.

Полиция гражданни документаг
манайхгүйтэнгээг нэрдүүр барааглаах
осоггүй гэвч буруйга хүтүүрүүр бу-
оллаарна, сойуулаахыгта сэлдлэр
күннээг мийгээхнээгтэй буоллаарна,
гражданни дэвдээхлээр админист-
ративнай бараабы күнни дэвдээхлээ
көбүгүдээр торхотэ баар буоллаарна
уона Федералнай союулуан гэвч
тутуула торхоттэр баар буоллаах-
рына.

Полыция граждaнин кини дьахтар, эр кини буоларыттан, омугуттан, дуоһунаһыттан, итэрэллэстэн, обществаныы тэриэстэн сыһыаһыттан тутулуга суох кини быраабын, көнүлүн устун сокуоннай итэрээстэрин харыстыахтаах (7-с ыстатыйа 1-кы чаһа).

Полицияг сонирхнаг барыг омуу сизиртэ-гуомугар, итгэлтэйгэр ахьга-табыллаахыг сыйшаннаахыгтаах, нуруоттар икнэ ардхуантаргэр ил-ола буоларлар улаһынэхтээх (7-с ыста-тыла 3-с чааһа). Гражданнэ поли-цияг килэр түһүлүгэр, кыһааннэ граж-даннэга кинэхэ сыйшааһаах доку-муннары, матырыйаалы кытта бэл-сирэр кыагы бэриэхтээх (5-с ыста-тыла 7-с чааһа) Полицияг сонордута гражданнэга чааһаннай олохун туһунан үлэтнэ чааһаннэ түмүктэри чуолан-ныт гражданнэга көпүлө суох атын диктэго курдоруу, билиминнэриу су-охтээх (5-с ыстаттыла 6-с чааһа) Поли-ция, эрдэ этилэбитин курдук, бэйэ-тин үлэтнэргэр обществоннэга сыйа-тын учуотгоохтээх, тодо диктээхэ, ки-ни үлэтнэ сыйаанаһаннэ бияр сурун кэриетиннэни нуруот сыйаанаһа буол-лар.

Полиция тусох бйраагтаарай? Полици буруйу огорууну тохтолотор сыалтан буруйу огороочу дайылыгтан тохтолотор бйраагтаах. Буруйу огоруута кугурээгин, буруйу огоруу тулууан административнай дыаламна хобутэртэ торут баар буолларына, грандизиртан докумуонтун ирдиритолору бйраагтаах Граждансартан, дуоһунастаах сирэйбэртэн, общественнай тэригтэлэртэн, өскөтүн кини үлэтигэр ирдэнэр буолларына, көнүлү, лицензияны кордуохтоох. Буруйу арылыгыга көмөлөспүт граждандары бириэмэйэлээһинтэ түһэрэр, сулууһаһын чааһына госуларственнай тэригтэлэр, бакаллаах түтэнтэ госуларственнайа суох тэригтэлэр уонна чааһынай граждандар телефоннарыйан, интернеттэригити туһанар бйраап көпүөхэ бөригээр. Огу тэгэ өмө хамалдаах түтэнтэ бу өлүбүгит тэригтэлэр, дьон массынналарын, кинилэри массыннааттан

таһааран туран, туһавар бырааптаах. Маниах түтүгүгэ маастарыга хайһаай-ныгар хоромньу толонуор. Полиция атың бырааба, сүүрүгүн, милиция быраабалтан улахын уратыга сүөх.

Полития юмэ гутарай? Бастан туран, буруйга уорбалар дьону, хайылыттан, психиатрической балыһаһтан күрөбөт эбэтэр омуку балыһаһа киирөрүгэ суутунан уураах-тамыт дьону, холубунай эбэтэр административнай накардаһыттан куотунар, ирдэбилтэ сыһар, суут уурааһынан күһэлэн элгэһиэ эбэтэр иһиттэ ууруулан баран куотар, байыһынай сулуусуһтан куотунар, буруйга күтүрөнөр, харабылланар обьекстарга юнгүлө суох киирбит, коммандатский чэас ыраабыллытын кээпит, байлэригэр тийиһэ сатаабыт, омон туһалары дьону куттаабыт, атын омуку дойдугаларыгар ыһтарга уураахтаах дьону гутар толору бейлаһтаах.

Полмери үдэлтийг гражиданины машыкдону тугар түгэнийгэр багтаан байгити билийнхонзон туран, гражидани иривир буолларана, дастабири-аппыатыг көрдөрүхтөөх, туюх бирэ-чиилэнжэ иэвэзээ наалдыбыгыи эгээ-эхтээх, тутууга торуоттарни быһаа-рыахтөөх Ол кэниэ, наада буол-ларана, юриическай көмөгү, тыйбаа-счыг өгөтүн өгөрүхтөөх, чүгэс дьо-нутар биллэрихтөөх уонна гражид-аниг, быһаарарга айкаастыыр буол-ларана, ол акааһыг ыппыахтөөх. Тутууллубут юфти аджаат, тыйбаа-счыг өгөтүгүн туһанар, телефонунан биэр кэсэстээни өгөрөр быһаагтөөх.

Была туһан элгэсэ, полнейшей хас дыйымта барыта гражданаа юли, личность быһылыынан атарастаммытыгар, бэйэтин киһи быһымылаан быраабын туһанарыгар туһулаан "Полюциятуһуан" сокуон бииһин дайдубутутар сыйыа өлөххө кыаран иһэрэ куутулар. Онгон бейфдесторинэи отрудник формат баулар. Онгон сотору кызынн бу уларытылытар харахха быраадылар булуотхотара.

Е. В. ГУЛЯЕВ.

¹Турағачылардың не дыбыдан отдалымын
шұттайын башчалығына, миллион
капиталына.

**МАССЫНАҒЫТҢ БЭЙЭ
БОЛҖОМТОТУНАН
ХАРЫСТААН!**

Чурапчы удууһун Ис дыйаһаада отделин ГАН отделениега массовиналары уорууттан уонна халааһынтан харыстанара кэксэ субэлэри ыйынан, бырхабыаһалара тутуһаргытыгар ыйытыр.

Бастатан, максималтан кышкы да кымыз тиксаргычтар күлүүнүн хаалдарынан: Гаражкытын кагылар кампилигиз сыйлыа турар массынанын көрүүгө суук хаалдарылан туттунат. Эрөөкт, сизге бөлбөт дьонутулар күлүүкүтүн тутарынан. Билипте күлүүнү куспубалаан ылар ыраханын суук. Куорат сиргиз автостояка, массына суулар сир, автосервис үлгилтэркээр массына күлүүнүн тутарынан. Театрлар, культурнай коопшар, стадионнар, рыноктар, олгонай базалар тастарылар уота-күөһэ, дьонго суук сиргиз массынааргыч хаалдарынан.

Массыла ийигэр ыһтар бэйрэл дэстэбырыан-
шатын, ПТС атын докумуоннары уурартан, хаал-
лартан туттунун. Бу массылаа уорудлар түгэнигэр
көрөөбүн үлөтүн биллэрдик ыаратар. Айан суолу-
тар бөлбөт дьонун тослотор түгэнигэр массылааны
умуларыма, ааны аһарга ыһсаама. Кэпсэтиини
аһарга да түгүлүгүн ыһтыаха сит. Саба түгүгүгү
уорбалаанын биллүүтүгү, суһалтык айбан. Ман-
нык түгэниг ааннары аһар хатыр табыаһаах.

Бидэнтэй үйрэ уурьяахтар массынаны бэлэр багаттан бүтүн шистэйрээсэны ооньнуур буулдулар. Ол эбэтэр, тохтоон буруйу сонгуу сатяахтарын, уохсүхтэрин, айдааны тардыахтарын сөө Маньшук быһаарсыылар ГЭИ пүнүн тайагыр эбэтэр минектор баарылар баралларыг курдук дыһаныа. Айаннах ийишэ массына нүмэрү минекттигэр баарыг көрөгүт наадалаах. Бир эмит нүмэр сүтэр түбэлтэтигэр, мийидишэ тута бидлэриг Кыра алдыһаны, көлүһөнэ уларытыа курдук быстах нэмгэ тохтобула бийиэготутун сүтэриэнт. Маньшук түгэи массына ийиэггэн малы-салы уорерга табыгастааһын үмүһүмэн.

Суомтан түбэниэх дыону ылартан туттунун. Ыл-
лытын кыраһылбай кыһынан тохотторон баран эл-
бэх буолан сайа түһэр бөлөхтөр баар буолбуттара
дыксыһыһылар. Оһон дыону ылар да буоллаксыһына,
соргох буоларыгар толору эрэниг уоппа илэһиһ ол-
босхо курун баалан баран олорорутар эһин.

Манайх судургуу бичраабылалары тугууу аниги
санаалах малгыгын - максымалын үгс куттал-
лах түгитэн бөлмөлөрүн хивхил да түгитэн умуу-
ман. Сүүлг аниг бичууу бичабыт.

A.A.СИБИЦЕВ.

ГАИ суолта куттала суох буолууну
пропагандалааһынгыз инспектора, милиции
лейтенанта.

УЛУУСКА – ЧӨЛ БУОЛУУ ДЕКАДАТА

Чөл олоххо татгалшны эс-
лэнгтэй элэвэг бичлэрдик ула-
атта. Ойууха ойүүр дьаахлар
тахсаахлар тирэх булар. Рес-
публикабыг Президентэ
ЕАБорисов Ил Түмэнгэ анал-
элэнгтэй, алкооголшны сэрэтэр
265 №-дэх Бйлаа тахсыбы-
та барыбастын бир соогоо бу-
оларга, арытлаахын курдук
издэрин утары охсуһап, ба-
лаһыаһыны тунсарга
ыһтырар.

Аргынгаагийн бичигт бүтүнгү обществолгт биор сытны, ырылгалах бонтуруола буолан турар. Дьон-сэргэ суорума суолланыла, буруйгу огуруу алыаһына, доруубула малтөөһүнэ, өлүлү тулааһа хаалганыа, бөлүлү тэбигиини түбүлүтэ үксэһини ары-аарыттан тахсар.

Кыргыз арышты пириздөр төгүүл албек Кызы арнасыма арышты уорундоту чавастаты иштиттен сарышар. Саха сирип тыйыс усулубуйататар олорор дьонно арышты дайыста 10 төгүүл үрдүк булар, саха кундот арыштан биологическай жамуусулду сууга эмиз элдер булаарар. Ол курдук, саха дьонун хаанытар арышты суурайтар фермент сууга түргөнүк итириш, арышты булар арышты пириздөр. Ордук дыктар аймак, генетическай балмаз суох булган, орус туризмиз ийиштар буларар (3-4 төгүүл түргөнүк барар). Алкоголизм арыштыгытар ийиштары балмаз арыштыгытар тарыстыы.

[illegible]

Арыгыга ыяларбыт киһи үтүгэйдэ, ыраагы, уһуну-кыны, кэскилликэ санаабат, күнүсөрүнэн эрэ олорор билиһыга-майгыга киирэр, олус чыгачкытик албыллыы үөрөнэр, бэйэ эрэ иһэн көрүнөр харык буолар. Алкоголизм киһи аймак ыарылыгын бөөр ыарахан көрүгүтүн буолар. Арыгы иһинтэ, арыгылааһын бөөр улахан алдыр-хайа норуот төмөрүндэтин кэчтөөтүгэр (вырождение нации) тириэрдиригэр сығар. Оччоҕо киһи аймак төрүүгө төттөрү төлкөлөнүөн сөй. Ол курдук, Аян дьолуугагы доруоһуна харыстабылын тэрийтэ-тэ көрдөрүүтүнэн, биир дууһага Өлүктүн ордук арыты кэчтээтэ тириэрдиэр дээн.

Бу күндөзгө билиги улуу-
путутар "Чалбуулуу декадата"
ыялганын, түрүктөгүна Дека-
да кэмизер кунаган даялгак-
тар бууртулганын туһунан лек-
циялар аарышынылар, ыяла-
рынан сындын социалый та-
рихтеги (СРУН) калта патро-
нжоз табыстыбыт, даялгак
олотунан аргынын атыла-
даанын борзотунан контуруол-
даанын ыятылыны, бал-
гынага марколог-быраасы

"Аһарс аан" күнөрө буолулар. Билэтин дьон-сэргэ ортогутар арыллыгы кичини, ордун дьахтары эмитер кыаллыбын дээн санаа баар. Алкоголизм - хроническай ыарыы, оттон хаппыс бадарар хроническай ыарыыны үтүөрдүбүтэргин да эмтигин. Ол канииттэн оруу харыстана сырыттахха, ыарыы дэиһыллал аһарыллахха сеп. Ол курдук, арыыны эмтэнилбигин кэлп, организм сана олоххо үөрэнэр эмигэр кыраны да истэһэ аһардахха сылыа арыгыттан тэбэххэ сеп. Бу эмигэ эмтэмин кичини тулалыр дьон сөккө өйдүүлэрэ быһаарар суолталар. Арыгыга ылларбыл кичи бойотин баа өтүттэн бунар дьахлыктан эсгэтин баарыты сыйын сүтүһэрин 50 бырыһыанын максетини.

Арыгшайны утарыг ох-
сунуу, суух онгоруу ангардас
эмчитгэртэйгээ тээгуулар ду-
ул элэй, өйдүүлж нэгэртэй бод-
дуоды. Бу- общество бүтүүнүн
марьтай, ол нийм общество
бүтүүнэ бу үлэр кылтылаш
былжактаах. Чөл олох, нэбдүс
турук дигн өйдөбуллэр
нэллэнэнь өйүгэр-санаагыр
былааннь киирэллэр. Хас
эмэ үйэ-тухары олохсуян хас
албыт кунар дьалык дьайы-
ла ол курдук күүстээх. Чөл
олох тустэрин хас биридн
кый өйдүктээх, бу боптуруос
бынаарылыгыгар орусуну
ыдыктыах.

ТЕЛЕМЕДИЦИНА ҮЛЭБЭ КИИРДЭ

[illegible]

Күні балықтарға телемедицина бастағы семинара хирургический отделенияға болды. Ол күндүз, 2 №-дох сунах медицинский жөнәткөмөй отделениегә сабақтасты Светлана Владимировна Семенова билиги специалистарбыт кәйыпкәшарытар жорудары, сүзүн-аманы бирдә. Семинар

тухууныг хамт бэлгэдэх хирургичес-
кийн отделенийн эрхэмдээсээ
Василий Андреевич Гоголев санаа-
гын үлдэгдэл:

— Бу үлс санга корутго инвентарин улахан көмөлөөх буолуу. Отделскабытылар киирбигт, айаннылар кыада суох ыарахан туруктаах ыарыахытылар экран көнгүө көрдөрөт, суб-ама ыылыбыт Манык икки өттүттэн үлэстэни үчүгэй түрүккө тирийдэр биллэр. Сотору көмүһүн бу курдук консалтаагылары туулуригылар кыах баар буларылтан быһыт эрэллөөх эркинөөх курдук санаабыт, специалст быһы-стынан таһымытын үрдэтэргэ санга куурус быһы-стынан кылаабыт.

Купи башњана пресс-книга

Торговая Компания "СахаСеть"

Принимаем заявки на **легендарный мотоцикл.**

Мотоцикл "Alpha"
(двигатель от легендарной "HONDA Super Cub")

с. Чурапча, ул. Пазарова 6 (м-н "Рассвет").
тел.: 8 (914) 711-899, 8 (4112) 36-78-50.
Подробнее на: <http://vkontakte.ru/club23095821>

Бичээкээ сакаас:
№31 (10280)
Тираж 2400.